

22 december 2024 – vierde advent

**‘ZIE, IK ZEND TOT U DE PROFEET ELIA,
VOORDAT DE DAG VAN DE HEERE KOMT’**

Maleachi 3, vers 13 t/m Maleachi 4, vers 6

Ik heb wel eens van een vader gehoord, die aan tafel uit de Bijbel las en omdat hij niet wist of zijn kinderen zo goed luisterden, deed hij na het lezen altijd de Bijbel dicht en zei: ‘laatste woord’. Nu, weet u wat het laatste woord van de Bijbellezing was? Het laatste woord van onze Bijbellezing en daarmee het allerlaatste woord van dat hele Oude Testament, dat was: ‘de ban’. In onze Nederlandse vertaling volgt dan nog een werkwoord, maar in het Hebreeuws (de oorspronkelijke taal) is het laatste woord ‘de ban’. Maleachi eindigt zijn boek met de waarschuwing dat de mensen zich echt weer helemaal zullen moeten richten op God en op het leven met God, ‘opdat God niet straks naar ons toe zal komen en de aarde met *de ban* zal slaan’.

Het woord ‘ban’ betekent de totale vernietiging. Als het volk Israël in opdracht van God een ander volk moest overwinnen en zij van God het volk met de ban moesten slaan, dan moest alles en iedereen vernietigd worden. Maleachi moest zijn boek dus eindigen met de waarschuwing: richt je echt op God en op wat God van ons vraagt, anders zal God komen en de aarde met de ban zal slaan.’ ‘Anders zal God straks komen om de aarde totaal te vernietigen.’ Einde van het Oude Testament... En tevens bijna het einde van deze vier adventszondagen.

Ik wil in de preek iets vertellen over deze woorden, want als je deze woorden zo nu even los hoort..., dat is niet fijn om zo de Kerstdagen in te gaan. Maar eigenlijk zijn dit naast heel ernstige, ook heel mooie en kostbare woorden. Want er gaat aan dit komen van God met Zijn vernietigend oordeel ook nog iets vooraf. En het is ook niet het enige wat Maleachi hoeft aan te kondigen. Ik wil u daarom meenemen in dat heel grote gebeuren wat er aan staat te komen: ontzagwekkend..., maar ook ontzagwekkend mooi.

Allereerst nog even over die ‘ban’, het laatste woord van Maleachi en daarmee het laatste woord van het Oude Testament. Misschien vraag je je af: waarom moet het Oude Testament nu zo eindigen? Waarom moet Maleachi dit nu namens God zo zeggen? Nou, daar hadden de volksgenoten van Maleachi eigenlijk zelf om gevraagd. Of nu ja, ze vroegen er niet letterlijk om, maar het kwam er wel op neer, want: ‘wat haalt het uit of je nu God heel je leven dient, of dat je gewoon lekker voor jezelf leeft?’, zo riepen de mensen rondom Maleachi. Ik citeer Maleachi (3,14): ‘jullie zeggen: God dienen is nutteloos! Wat voor nu heeft het dat wij onze taak ten behoeve van Hem vervullen?’ En (vers 15): ‘wij prijzen de hoogmoedigen gelukkig: niet alleen worden zij die goddeloosheid doen, opgebouwd. Zelfs als zij God beproeven, ontkomen zij.’ De mensen die gewoon voor zichzelf gaan in deze wereld, die hebben een prima leven! Zonder God, zonder gebod, heerlijk! Die mensen bouwen wat op. Ze timmeren aan de weg. Het gaat hen goed. Zelfs als ze God op de proef stellen – als ze God echt woedend maken met hun gedrag – dan gaan zij

vaak gewoon vrijuit. Je ziet er totaal niets van dat zij met hun goddeloze leven in de problemen komen.... En gelovige mensen zijn vaak niet echt gelukkiger, niet bepaald gezonder, psychisch sterker, blijer – soms zelfs het tegenovergestelde, zo lijkt het wel – dus: wat haalt het allemaal uit? ... Nou, daarom eindigt het boek Maleachi met te wijzen naar het laatste oordeel. God zal komen om uiteindelijk wel recht op aarde te brengen, om alles op deze kromme wereld recht te zetten. Maleachi zegt het zo namens God: *zie, de dag komt! De dag komt, brandend als een oven.*

Misschien weet u nog van vorige week, hoe Maleachi moest aankondigen dat God de wereld schoon zal maken. Toen zei Maleachi dat God de wereld zal reinigen, zoals men in die tijd het zilver reinigde, namelijk: met vuur. God zal de wereld zuiveren met vuur. En nu zegt Maleachi het mogelijk nog sterker, nu hij zich op het allerlaatste einde richt: die allerlaatste dag zal als een brandende oven zijn. Waarom een oven? Nu, waarschijnlijk was dat het heetste vuur wat men in die tijd kon bedenken: men had van die ovens die men helemaal dicht kon maken en bovenop die oven was dan een pijp, waardoor de rook naar buiten kon... maar soms kwamen de vlammen door die pijp heen, zo heet werd zo’n oven soms gestookt. (Denk ook maar aan de vrienden van Daniël in de oven.) Nu zo heet zal het de slechte mensen onder de voeten zijn op die dag! Maleachi kondigt aan: *want zie, die dag komt, brandend als een oven. Dan zullen alle hoogmoedigen en allen die goddeloosheid doen als stoppels worden. De dag die komt zal ze in vlam zetten, zegt de HEERE van de legermachten. Die vlam zal van hen wortel nog tak overlaten. Van top tot teen zal men totaal vernietigd worden.*

Ik vind het niet zo gemakkelijk om dit nu allemaal zo te vertellen. Want het is wel gruwelijk hard hè, wat er wordt gezegd. En ook wel ingewikkeld, want als je nu naar onze samenleving kijkt: alles loopt toch ook een beetje door elkaar? Er zijn mensen die je soms het bloed onder de nagels vandaan halen, maar die kunnen toch ook soms weer goede dingen doen. En soms is hun gedrag ook wel te verklaren. Zouden zij nu... ? En zelf, tja, je weet van jezelf ook wel dat je niet altijd helemaal zuiver bent toch? Dat je soms te hard bent, of juist te soft, dat je soms best wel wat egoïstisch kan zijn enzovoort. En dan zo’n keiharde oordeelsboodschap: wat moet je ermee? ... Maar als je eens wat meer om je heen kijkt hè, in de wereld: daar in Syrië waar zo ontzettend veel mensen zijn gemarteld en gedood door het regime van Assad... Assad en de zijnen zullen zich moeten verantwoorden op die dag voor al die massagraven en martelgevangenen die op dit moment worden gevonden. ... En die andere leiders die helemaal gaan voor hun eigen macht, hun eigen naam..., straks zal hun naam nog een laatste keer worden genoemd en zullen zij voor de grootste Machthebber – de Heere van de legermachten - moeten verschijnen. ... En die communistische leider die christenen en politieke gevangenen dwangarbeid laat doen, of eenzaam in een koude cel laat opsluiten... Hij zal ook voor die brandende oven zijn daden moeten belijden. ... Maar ook diegene die achter de voordeur het leven van een ander kapot heeft gemaakt en gruwelijk over iemands grenzen is gegaan, dat kwaad zal straks onder het tapijt vandaan worden geveegd en hem voor de voeten worden geworpen. Het zal niet geheim blijven.

Is dit geen Evangelie...? Dit is Evangelie! Het Evangelie dat het kwaad niet het laatste woord zal hebben op deze wereld! Het gaat in het Evangelie om Gods liefde, *maar* ook om Gods woede. Gods woede over dat vreselijke kwaad. Ook dat is Evangelie.

Hier in Maleachi 4 gaat het dus niet over de God van het Oude Testament – de God van allemaal bloed en oorlog – tegenover de liefdevolle God van het Nieuwe Testament. Nee, het is een en dezelfde God, de Vader van Jezus Christus, de God Die het kwaad op deze wereld niet oneindig zal laten doorgaan. Hij zal het met de ban slaan! Voorgoed vernietigen.

Zonder dit Evangelie van Gods toorn en woede wordt Kerst echt een slappe hap van lichtjes en vrede, die niets met de harde werkelijkheid van talloze mensen heeft te maken.

Die dag komt, brandend als een oven, zo moet Maleachi aankondigen (4,1). En die dag zal alle hinderlijke stoppels in vlam zetten en van hen wortel noch tak over laten. En dan... *dan zal de Zon der gerechtigheid opgaan en onder Zijn vleugels zal genezing zijn...*, zo mag Maleachi vervolgens aankondigen (4,2). Als God zo grote schoonmaak heeft gehouden op de aarde, dan zal de Zon der gerechtigheid opgaan en onder Zijn vleugels zal genezing zijn: het zal weer licht worden op deze aarde.

Wat mooi! Na die duistere nacht, waar maar geen einde aan leek te komen, zal het weer licht worden! De zon zal opgaan, de zon van de gerechtigheid. De gerechtigheid – dat is: het recht, goedheid, eerlijkheid, liefdevol recht – het zal straks stralen en heel deze wereld in een ander licht stellen.

De Zon van de gerechtigheid zal opgaan en onder Zijn vleugels zal genezing zijn. Een zon met vleugels is waarschijnlijk een beetje een vreemd beeld voor ons, maar uit die tijd zijn afbeeldingen gevonden van een zon met inderdaad vleugels. En die vleugels verbeelden waarschijnlijk de zonnestrallen. Nu, zo zal die Zon van gerechtigheid stralen... en haar stralen zullen genezing brengen. Genezing! Alle littekens die zijn opgelopen in dit leven vanwege onrecht zullen als sneeuw voor de zon verdwijnen. Alle wonden die zijn aangebracht en soms nog zo'n pijn doen, ze zullen eindelijk genezen. Alle gebrokenheid zal er straks niet meer zijn. ... Jullie zullen naar buiten gaan en dartelen als kalveren uit de stal, zegt Maleachi. Nu, ik weet niet of u het wel eens gezien heeft, maar die beesten zijn zo dol. Ze springen en loeien. Dol van blijdschap, want: ruimte! Vrijheid! Een nieuw begin! Zoals God het van den beginne heeft bedoeld.

Wat een indrukwekkende toekomst hè...? Maar nu nog even terug naar die mensen rondom Maleachi. Ze kregen dus antwoord. Maleachi moest van God aan hen vertellen: 'het zal niet zo blijven. God zal de dingen definitief gaan rechtzetten.' Maar weet u wat ik nu zo bijzonder vind aan dat volk dat de woorden van Maleachi heeft gehoord? Dat zij die woorden hebben onthouden en hebben doorgegeven. Wat bedoel ik? Nu, die ouderen die naar Maleachi op dat moment stonden te luisteren en zo'n prachtige boodschap kregen – 'God zal alles rechtzetten' – die ouderen waren waarschijnlijk binnen

10, 20, 30 jaar allemaal overleden en hebben het niet meer mogen meemaken dat God alles recht ging zetten. O.k., 'ze waren al oud'... Maar die jonge ouders die Maleachi hebben horen spreken, die hebben het ook niet meegemaakt dat die oordeelsdag van de Heere kwam. Alles bleef ook in hun hele leven hetzelfde. *En toch hebben ze hun kinderen erover verteld dat God zal komen om alles recht te zetten.* En die kinderen van hen, die het ook niet meegemaakt dat God de wereld zou herstellen, hebben ook die woorden van Maleachi doorgegeven. En de kinderen van die kinderen – die de woorden van Maleachi van lang geleden alleen naverteld hadden gekregen – die hebben het ook weer doorgegeven. Of ze het allemaal hebben doorgegeven, dat weet ik niet, maar ondanks dat alles hetzelfde bleef – steeds weer een andere machthebber, weer een oorlog, politieke chaos in Israël - ondanks dat alles heeft men in Israël de woorden van Maleachi bewaard en doorgegeven. 450 jaar lang! Hoeveel generaties zijn dat wel niet?

Maleachi's woorden werden doorgegeven tot pas 450 jaar later er eindelijk een eerste stukje van die profetie van Maleachi tot vervulling kwam. Ik zal straks vertellen hoe het tot vervulling kwam, maar wat ik nu hiermee wil zeggen, dat is: God beloften komen dus echt wel uit,

maar het kan best gebeuren dat er dus generaties lang op gewacht moet worden, dat er echt eeuwen gewacht moet worden... en dat je zelf dus slechts een schakeltje zult zijn in de ketting van wachtende en verwachtede mensen. Wilt u ook zo'n schakeltje zijn? Ik hoop dat dit u en jou zal helpen om erop te blijven vertrouwen dat die grote dag van Gods komst echt zal komen.

Ook al duurt het nu al zo lang (we leven al in 2024!)... en ook al zal het misschien ook niet in ons leven nog gebeuren. Toch er naar blijven uitzien! Blijf toch vertrouwen, blijf uitzien naar Zijn komst. En laten wij het doorgeven aan de volgende generaties, hen er over vertellen, het met hen delen. En jullie als jongere generaties, als onze jongeren: blij alsjeblieft met ons mee uitzien naar Jezus' komst, naar het moment dat Hij alles recht zal zetten. Hij komt eraan! En geeft dat door! Ook als je straks misschien zelf vader of moeder zult worden... en als de wereld misschien nog ingewikkelder zal zijn geworden en het geloven misschien nog zeldzamer zal zijn in onze samenleving..., blijf het toch vasthouden en doorgeven. Die ketting van getuigen mag niet doorbroken worden. Laten wij een voorbeeld nemen aan Maleachi's volksgenoten en alle generaties na hen.

Maar nu even terug naar wat ik zojuist zei: na 450 jaar is er een stukje van die profetie van Maleachi in vervulling gegaan. Ik bedoel het laatste stukje. Maleachi moest namelijk nog iets aankondigen (4,5-6): *Zie, Ik zend tot u de profeet Elia, voordat de dag van de HEERE komt, die grote en ontzagwekkende.* En: *hij (die Elia) zal het hart van de vaders tot de kinderen terugbrengen, en het hart van de kinderen tot hun vaders, opdat Ik niet zal komen en de aarde met de ban zal slaan.* Voorafgaande aan die grote dag die zal branden als een oven, zal eerst Elia komen, zo moest Maleachi vertellen. Iemand, zoals de profeet Elia van weleer. Iemand die als profeet zal getuigen, ook al zou hij zich, zoals Elia vroeger ook, zich



heel alleen voelen staan als profeet.., als een roepende in de woestijn zijn. Hij zal dezelfde boodschap doorgeven als Elia en de mensen terug zal roepen tot God. Nu, die iemand, dat was Johannes de Doper.

450 jaar na Maleachi was er namelijk een wat oudere priester in de tempel van Jeruzalem aan het werk en die priester, Zacharias, kreeg opeens een engel te zien. Die engel kondigde hem aan dat hij een zoon zal krijgen. Niet zomaar een zoon. Nee, deze zoon, zo zei de engel (Lukas 1) *zal voor de Heere uitgaan in de geest en de kracht van Elia om (en dat is precies wat Maleachi moest verkondigen:) het hart van de vaders te bekeren tot de kinderen en de ongehoorzamen tot de bedachtzaamheid van de rechtvaardigen, om voor de Heere een toegerust volk gereed te maken. Zacharias' zoon zal straks optreden in de geest en de kracht van Elia. Om de vaders en de kinderen, de ouders en de kinderen tot elkaar terug te brengen om samen de Heere God te dienen.*

Nu, deze Johannes leek later inderdaad sprekend op Elia. Een lookalike: zijn kleding alleen al, een kamelharen mantel net zoals Elia. Maar vooral ook wat hij verkondigde terwijl hij de mensen doopte als teken van reiniging: bekeer u!, zo zei hij Reinig je! Leef een zuiver leven! Want het oordeel van God is aanstaande. De bijl ligt al aan de wortel van de boom. Het kaf zal van het koren worden gescheiden en met vuur verbrand worden. Alle elementen van gericht en oordeel uit de profetie van Maleachi keerden terug in de verkondiging van Johannes de Doper. *Hij was die Elia die komen zou.*

Nu ga ik niet heel veel over deze Johannes vertellen. Dat komt dat wel later, als we in januari zullen gaan lezen uit het Nieuwe Testament. Maar even twee dingen hierover: Ten eerste vind ik het zo mooi dat God dus niet zomaar die dag, brandend als een oven, die oordeelsdag, op een keer zal laten komen. Nee, Hij heeft Zijn volk daarop voorbereid. Johannes de Doper was vooruit gestuurd. En ik denk hè dat wij de lijn ook wel mogen doortrekken naar de wereld van nu. Dat God ook nu niet zomaar deze wereld maar door laat gaan en op een gegeven moment gewoon de stekker eruit trekt. Nee, God laat nog van Zich horen. In Johannes de Doper toen. Later in de discipelen die tot zendelingen zijn geworden. En helemaal aan het einde van de Bijbel, in Openbaring 11 wordt ook gesproken over twee getuigen, die heel veel lijken op Elia en Mozes. God laat blijkbaar nog steeds van Zich horen door Zijn getuigen. Ook nu. Ja, de stemmen van de getuigen zullen verstommen, zo zegt Openbaring 11. En inderdaad: Johannes de Doper is vermoord. Veel van de discipelen zijn ook vermoord. Die twee getuigen uit Openbaring 11 wachtten ook een gruwelijk lot. Er is inderdaad ook nu veel christenvervolging. Maar God is dus deze wereld aan het voorbereiden. Ondanks alles blijft het dus *genadetijd*... en loopt er nog steeds die rode draad van Gods roepen, Gods terugtrekken, die rode draad van Gods verlangen naar ons mensen door deze wereldgeschiedenis heen. Gelukkig wel.

En waar ik ook over bleef nadenken, dat is, dat die toekomstige Elia – Johannes dus – het hart van de vaders tot de kinderen moest terugbrengen en het hart van de kinderen tot de vaders. Daarin moet je volgens mij geen gezinstherapie lezen of zo. Volgens de meeste uitleggers gaat het erom dat door het optreden van Johannes de Doper (de nieuwe Elia) de generaties elkaar weer zullen vinden in het samen dienen van de Heere God. Ouders en kinderen samen zullen samen God gaan dienen. Oudere en jongere generaties samen

Ik vind dat mooi. Blijkbaar moeten de generaties dus samen God dienen. En ik denk ook dat je elkaar echt inderdaad nodig hebt: die andere generatie, die ouderen boven je, of die jongeren onder je, je hebt elkaar nodig om je geloof te laten vormen en te laten groeien.

Maar ik zoom nog een stukje verder in: eerst werden de vaders door Maleachi genoemd: 'het om het hart van de vaders terug te brengen tot de kinderen en het hart van de kinderen tot hun vaders'. Waarom eerst die vaders? Waarom eerst de ouders? Moet de oudere generatie misschien de eerste stap zetten, de stap richting de jongeren, moet de beweging van hen uitgaan...? Of kunnen zij misschien nog wat van de jongeren leren, wat betreft geloof en moeten zij daarom de stap tot de jongere generatie zetten...? Of hebben de volwassen generaties gewoon de eerste verantwoordelijkheid wat betreft het samen geloven...? Of moet ik er niet teveel inlezen misschien?

Maar nu sluit ik af met nog één ding. We hebben het gehad over die dag, brandend als een oven. En waarom dit naast alle ernst en heftigheid ook een heel mooie dag is. Want het zal licht worden. De Zon der gerechtigheid zal opgaan en er zal genezing zijn door haar stralen. ... Ik heb opgeroepen om die verwachting vol te houden, ondanks dat het heel lang duurt. ... En ik mocht iets over die Elia vertellen, waarin wij zien dat God, voordat die allesbeslissende dag komt, nog bezig is met deze wereld, om haar terug te trekken, terug te roepen, Zijn genade te geven. ... Nu over dat laatste wil ik nog iets zeggen: voordat die dag vol oordeel en vuur zal komen, is er naast die Elia nog een Man gekomen. Johannes de Doper, de nieuwe Elia, kondigde het oordeel aan. Maar die andere Man..., Die heeft dat oordeel gedragen. Gods toorn vanwege al het geweld en onrecht op deze wereld is op Hem terechtgekomen. Hij wilde dat dragen. Voor ons. Jezus Christus.

Het is als bij dat ongeluk, waarbij een man met zijn auto in het water kwam, maar gelukkig op het nippertje is gered door iemand die gelijk in het water was gesprongen en die man in veiligheid had gebracht. Die man uit de auto moest later wel voor de rechter verschijnen, want dat ongeluk was niet zomaar gebeurd. Die man was namelijk onverstandig geweest en had alle waarschuwingssignalen genegeerd. Nu, toen hij voor de rechter verscheen, toen zei de rechter: 'ach, dat ik je nu weer zie. Want weet je: ik was die man die je uit het water had gered. Toen was ik je redder... en nu ben ik je rechter'. Nu, of dat voor die man die daar terecht stond toen goed uitpakte, dat weet ik niet. Maar dit voorbeeld geeft mij wel hoop. Die Rechter, die straks alles recht zal gaan zetten op die dag, is eerst tot ons gekomen als een Kindje zo klein. Mens zoals wij. Hij is ons achterna gesprongen. Hij is voor ons de diepte ingegaan. De diepte van onze verlorenheid.

Als je op Hem ziet, als je Hem je dank brengt, omdat dat Hij is gekomen met het Kerstfeest, als je je leven aan Hem geeft en met Hem verder wil..., dan hoef je niet bang te zijn voor die laatste dag die brand als een oven. Nee, dan zal ook u mogen dartelen als koeien in de wei. Dan kan je straks je geluk niet op.